

Vergaderjaar 2018–2019

33 529

Gaswinning

Nr. 611

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 mei 2019

Op 2 april heb ik uw Kamer bericht (Kamerstuk 33 529, nr. 593) over de voortgang van de afhandeling van verzoeken tot schadevergoeding door de Tijdelijke Commissie Mijnbouwschade Groningen (TCMG). Ik heb aangegeven dat de TCMG een aantal versnellingsopties heeft doorgevoerd om de schadeafhandeling te versnellen en dat ik intensief met de TCMG in gesprek blijf hierover. Samen met de TCMG heb ik helaas geconstateerd dat, alle maatregelen ten spijt, de resterende werkvoorraad van de TCMG onvoldoende snel slinkt. Naar aanleiding van de meest recente gesprekken met de TCMG heeft de TCMG mij een brief gestuurd over de voortgang van de afhandeling van de schade waarin zij aanvullende versnellingsmaatregelen aankondigen. Ook geeft de TCMG aan dat zij verdere, meer onorthodoxe maatregelen overwegen. Deze brief doe ik hierbij aan uw Kamer toekomen¹.

In deze brief ga ik daarnaast in op het verzoek in de regeling van werkzaamheden van 23 april 2019 (Handelingen II 2018/19, nr. 78, item 27) waarin wordt gevraagd om een reactie op de uitzending van *De Monitor* van 21 april. Daarnaast heeft de vaste commissie Economische Zaken en Klimaat bij brief van 27 maart 2019 verzocht om een reactie op het artikel van *De Monitor* «Vertragen scheelt geld: «hoe langer het duurt, hoe minder huizen er versterkt hoeven te worden»».

Brief TCMG

De TCMG is op 19 maart begonnen met een lastige opdracht. Nadat de afhandeling van schade bijna een jaar stil had gelegen waren de verwachtingen van publieke afhandeling hooggespannen, terwijl de TCMG-organisatie nog opgebouwd moest worden. Daarbij kwam dat de TCMG bijna 13.500 schademeldingen overnam die reeds waren ingediend bij het CVW. Bijna de helft van deze 13.500 binnengekomen meldingen is inmiddels

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

afgehandeld. De TCMG heeft het afhandelingstempo sinds de zomer aanzienlijk opgevoerd. Bewoners moeten echter nog steeds te lang wachten tot hun schade wordt opgenomen, het rapport klaar is en de schade wordt vergoed. Daarom heb ik de TCMG gevraagd om te komen met aanvullende oplossingen om het tempo verder te versnellen.

In de brief van de TCMG gaat zij daar verder op in. Zij geeft daarin de volgende voornemens om het proces te versnellen:

- De TCMG wil de aannemersvariant nog verder opschalen. Dit door de nu vastgelegde aannemersbedrijven meer opnames te laten doen, maar ook door het aantal aannemersbedrijven waar bewoners uit kunnen kiezen te verhogen.
- De TCMG biedt daarbij de tijdelijke mogelijkheid aan om de aanvrager met een schade tot € 10.000 de aannemer te laten kiezen om schade op te nemen en direct te laten herstellen. Dit zal gebeuren vanuit een gecertificeerde lijst van aannemers. Hiermee wordt de druk op de deskundigen verminderd.
- De TCMG gaat het proces versnellen door stappen in de rapportage- en besluitvormingsketen voor alle reguliere schades te verminderen en versimpelen.
- De TCMG geeft aan ook andere onorthodoxe maatregelen te onderzoeken, maar kan mij daar nu nog niet verder over informeren. Zodra de TCMG dit doet zal ik daarover ook uw Kamer berichten.

Uitzending de Monitor 21 april

In de uitzending van de Monitor op 21 april jl. wordt door aardbevingsdeskundige dhr. Ihsan Bal aangegeven dat de schadeafhandeling in Groningen te ingewikkeld is. Dhr. Bal betoogt dat het technisch niet mogelijk is om bij individuele scheuren of schades te stellen dat deze zijn veroorzaakt door aardbevingen. Dit brengt dhr. Bal tot het advies te stoppen met de schadeloketten en mensen onvoorwaardelijk te compenseren voor het feit dat ze in een gaswinningsgebied wonen en daar last van hebben.

Het is inderdaad lastig om technisch te bepalen of individuele scheuren of schades zijn veroorzaakt door bodembeweging uit het Groningenveld of de gasopslag Norg. Precies daarom heeft uw Kamer als wetgever er voor gekozen om het wettelijk bewijsvermoeden in te stellen, mede als hulpmiddel bij de beantwoording op deze lastige vraag. Een panel van onafhankelijke deskundigen heeft voor de TCMG voor de toepassing hiervan een beoordelingskader geformuleerd. Concreet betekent dit dat de TCMG er bij fysieke schade aan een gebouw of werk binnen het effectgebied van het Groningenveld of de Gasopslag Norg van uit gaat dat er een causaal verband bestaat, tenzij de schade uitsluitend het gevolg is van een andere oorzaak en dit evident en aantoonbaar is. Voor de gedupeerde betekent dit dat hij of zij ook niet meer zelf aannemelijk hoeft te maken dat de schade redelijkerwijs door bodembeweging zou kunnen zijn ontstaan en wat de omvang van zijn of haar schade is.

Om de Groningers, naast de schadeafhandeling en de versterkingsoperatie, perspectief te bieden voor de toekomst is het Nationaal Programma Groningen (NPG) vormgegeven. Het kabinet heeft hiervoor € 1,15 miljard vrijgemaakt. Bewoners kunnen zelf projecten indienen bij het NPG-bureau. Ik ben er van overtuigd dat hiermee tegemoet wordt gekomen aan een toekomstbestendig Groningen en de vraag van de heer Bal voor algemene compensatie voor de regio.

Dit laat onverlet dat als iemand schade geleden heeft, deze schade vergoed moet worden. Dit betekent dat alle verzoeken om schade

individueel beoordeeld moeten worden. Met een universele vergoeding wordt niet aan dit recht tegemoet gekomen. Bovendien zal het altijd zo zijn dat de algemene compensatie niet in alle gevallen voldoende is om de in individuele gevallen geleden schade volledig te vergoeden.

Het doel van deze door dhr. Bal voorgestelde oplossing is o.a. om ervoor te zorgen dat de schadeafhandeling minder ingewikkeld wordt gemaakt en sneller verloopt. Ook wanneer gebruik zou worden gemaakt van een universele compensatieregeling behouden gedupeerden het recht op vergoeding van het deel van de schade dat niet met het algemene bedrag is gecompenseerd. Dat betekent dat schade alsnog in alle gevallen opgenomen moet worden, waardoor de efficiëntieslag beperkt is. Bovendien ontstaat rechtsongelijkheid wanneer bewoners zonder schade ook een schadevergoeding krijgen.

Reactie artikel «Vertragen scheelt geld: «hoe langer het duurt, hoe minder huizen er versterkt hoeven te worden»»

De kop boven dit artikel suggereert dat vertragen een tactiek zou zijn om het aantal te versterken woningen te verminderen. Ik neem afstand van deze suggestie. Samen met mijn bestuurlijke partners in de regio en de NCG werk ik hard om de versterkingsoperatie zo snel mogelijk te laten verlopen. Alles wat voor de veiligheid nodig is wordt uitgevoerd. Als financiële overwegingen leidend zouden zijn in het kabinetsbeleid ten aanzien van de gaswinning in Groningen, dan zou het kabinet het besluit om de gaswinning volledig af te bouwen waarschijnlijk niet hebben genomen.

De belangrijkste maatregel om de veiligheid in Groningen te vergroten is het afbouwen van de gaswinning. De Mijnraad heeft in zijn advies (Kamerstuk 33 529, nr. 498) bevestigd dat hierdoor de seismiciteit afneemt en bijgevolg ook het aantal woningen met een (licht) verhoogd risico-profiel. Daarbij komt dat wij steeds betere technische kennis ontwikkelen, denk aan de NPR en de versnellingsaanpak, waardoor we steeds beter in staat zijn om gericht te werk te gaan. Ik zie dit als een positieve ontwikkeling.

Om duiding te geven van het aantal woningen dat in de versterkings-opgave zit is het nodig om onderscheid te maken in de «te beoordelen» woningen en de «te versterken» woningen. Het is pas mogelijk om iets te zeggen over mogelijke versterking nadat na een beoordeling is geconcludeerd of een woning aan de veiligheidsnorm voldoet.

In het artikel wordt een advies van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) aangehaald. Nadat het besluit om de gaswinning te stoppen is genomen heeft SodM inderdaad een advies geformuleerd waarin het een orde-grootte van 5.000 woningen noemt (1.900 te beoordelen en versterken en 3.100 waarbij snelle generieke maatregelen moeten worden onderzocht). Op basis van het advies van de Mijnraad is de versterkings-aanpak vormgegeven met het algemene Plan van aanpak van de NCG en de lokale plannen van aanpak per gemeente. De optelsom van te beoordelen woningen is groter dan het Mijnraadadvies door de verrijking van de risicoanalyse. Daarbij krijgen gemeenten de mogelijkheid om een beperkt aantal woningen in de prioritering mee te nemen op basis van gebiedswensen.

Op dit moment is gestart met de opnames en beoordeling van de ongeveer 3.000 meest risicovolle woningen.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes